

Lo Somaten

DIARI CATALANISTA D'AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

REUS, Diumenge 7 de Juny de 1903.

ANY XVIII

NUM. 4.587

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. . . . . 4 -
Extranjer y Ultramar. . . . . 8 -
Anuncio, á preus convencionales

PASTILLAS SERRA. Son las mellors pera curar la TOS

y totas las malalties del aparato respiratori, porque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l'ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opi ni morfina. En venen a casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d'Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA IL·LEGÍTIMA MARCA «SALUD»
Senyora Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meua clínica la Sra. D. N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas; vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.
—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crònica. Cansat d'asar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Letamendi, Catedratic de Barcelona.
Exigi'xis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

HOTEL TERMINUS

282, ARAGO, 282

Devant del baixador del Passeig de Gracia y aprop dels tranvias.

Barcelona

Gran confort y gust artístich en totas las dependencias

RESTAURANT Y COLMADO

á disposició dels viatgers qu' hagin de marxar ó arribin en los trens que á cada moment paran al baixador.

JOSEPH GRAU RABASCALL

METJE-CIPURGIA

Ex Alumno intern pensionat per oposició del Hospital de la Santa Creu de Barcelona.

Consulta de 11 á 1 y de 6 á 8
Teléfono número 120
Arrabal alta de Jesús número 20, bis, 2on.
REUS

LA MARE TERRA

En un dia d'aquells que s'anomenan grisos m'ha semblat ovirar, en un instant de lúcida reflexió, la visió del pervindre...
Tantost deixondit d'entre farragoses ocupacions, tantost aïslat dels convencionalismes del tracte en Societat, aclaparat encare pel pes del treball y pel esfois de la lluyta intelectual y física que a ciutat sostenim diariament, d'una manera fatal, per la existencia, he renunciat de molt bona gana al repós material, al ensopiment voluntari del esperit pera anar a donar un refrigerant passeig pels aforas.
Y he emprés una caminada, maquinalement, vers lo cantó més abrupte. Y m'he allunyat depressa, molt depressa, sistemàticament, de la ciutat malehida... Y solzament a mida que he anat deixant molt enrera de mon pas tot vestigi que denunciés urbanisació artificiosa; solzament a proporció que he anat internant-me per entre aquells capritzosos caminals, vorejats de senzillás tancas de fusta ó de canyas, antreteixidas de flors de ridolts y de campánulas, que ven serpentejant per la planura tot marcant los límits de cada pertenençia agrícola; solzament a mida de tot aixó, ha comensat a renaxer la calma en ma ape-

sarada ànima y he anat oblidant insensiblement la lluyta moral de tota mena que dintre del recinte de la ciutat nos malmeten salut y vida.
Y m'he sentit tot un altre. Y he anat respirant a plé pulmó y sadollantme d'eflavis vivificants, aqueu ventijol rublert de l'aroma de las flors boscanas ó silvestres... Y he anat pujant, pujant, relllegant la planura; apartant-me sempre de la ciutat, dels fons; pera enlayrarme vers la carena de la montanya que gratament oferia, al devant de ma planta explotadora, son suau declive, talment com si'm convidés a coronar sa cúspide, a trepitjar son cim.
Y he pujat fins a dalt. Y he respirat, triomfant, l'origen sanitos impregnat del baf de la terra muralla per la rogada, de la olor penetrant del hamiltimó, de la flayre reconfortant de la rebina dels pins. Y mon pit s'ha aixamplat. Y ma testa, lliure de las especulacions que la conturbavan, ha conegut y ha sentit d'aprop la Naturalesa. Y tot mon ser, en fi, s'ha identificat ab ella. Y, per un moment, m'he cregut felis.
Si; es que he vist a mon bell entorn y per tot arreu la Vida com esclatava, incontrastable, potentia, exempta de trábass y de mixtificaciones, al ayre lliure y en plena montanya... He sentit trepidar y extremirse la terra baix lo cop d'aixada del agricultor; l'he vista obrirse amorosia a la voluntat del home y rebre en son maternal si'l prenhat diposít de la llevor, germé de nova vida, que s'ha confiat a sa sollicitud may desmentida. He vist a la vaixenta vegetació de Primavera, aixis a la cultivada com a la silvestre, rompre la superficie endurida de la capa de terra que la cubris y perforarla arreu, tot perseguint, en cego cumpliment de la llei de sa existencia, sa completa oxigenació, sa emersió en plena llum. He contemplat també al alat insecte, a la pintada papallona, a la rondinayre abella,

LLIBRERIA DE TOST GERMANS

ARRABAL JESUS BAIXA

!! ULTIMAS NOVETATS LITERARIAS !!

BIBLIOTECA POPULAR DE "L' AVENÇ" A 50 CENTIMS VOLUM

Obras de Guimerà, Rusiñol, Oller, Verdaguer, Iglesias, Genery, Massó y Torrents, Catalá, Bassegoda, Colomer, Almirall, Riquer, Mestres y demés autors tant catalans com castellans y extrangers. Tomos de las Bibliotecas Sanpere de Valencia, Tasso, Maneci, Sopena, Lesca, no, Molinas, Vida literaria, Ambos Mundos y demés que s'publican a Barcelona.
Periódichs Catalans: Joventut, Catalunya, Cu-Cut, La Barretina, La Esquella, La Campana, La Tomasa y demés revistas y diaris que s'publican a Espanya.

travallant sens treva, anant de flor en flor, incansables, en busca del néctar d' ahont ne treuen son alimentació del que'n fan la dolça mel. Ha vist als homes pagesos mateixos, en fi, alegres y sense grans mal-de-caps, a sos animals domèstics, a sos gossos de remada, treballant tots junts igualment cofoy, reproduhintse sense cap mirament ni recusa; vivint exempts aquells del afany corsecador d' especulació desmesurada, ben ignoscents de grans passions, verges de corrupció moral, incapassos de frau, satisfets ab sa sort, identificats en una paraula, ab la harmonia sublim d' aquella Natura grandiosa en contacte ab la que sempre viuen...

Y he baixat després, instintivament, mon esguart vers la plana fins a distingir allà al lluny, gayrebè en l' horitzó, embolcallada dintre de la bromosa transparència de la nuvolada artificial de polsím de carbó y de fum que la rodeja, a la ciutat malehida... Y sa contemplació m' ha fet mal, y la vista esgarriosa de sos centenar d' altívolas xemeneyas que despedían peresosamente un fum tot negre y espés que s' arrossegava baix, molt baix, per sobre d' ella com ofegantli la respiració, m' ha fet extremir fins als ossos. Y allavors he comparat. Y he considerat fins a quin punt l' home s' ha fet infelís a si mateix deixantse enllubernar per la vida de ciutat. Y he establert, sense volguerho, un paralelo entre las condicions dintre de las que viuen lo proletariat agrícola y l' proletariat manufacturer. Y m' ha semblat que aquest era la víctima propiciatoria ensemps, no solzament d' una oberta tirania social, sino d' un erro gayrebè colectiu humá.

Després m' ha semblat assistir al desvetllament de las Societats desde 'ls més igno-rats orígens històrics. Y he vist al home primitiu content ab sa sort, rich de grans energías, felís ab sa ignorancia. Y he vist com més tart l' afany de possehir una major precisió en la noció del valor atribuhit a las cosas, l' esperit de especulació, las naixents concupiscencias, han transformat las activitats naturals y han falsejat los caràcters. Y he vist allavors al home, que avans no feya més que viure sobre la terra, apoderarse ab avaricia de la terra, avalorarla, survaluarla, llensar d' ella a aquell altre home que no presentava un just títol de domini que li dongués un dret a sa possessió ó a sa explotació. D' aquí la primera distinció entre richs y pobres. D' aquí l' malentès odi que l' treballador de la terra ha professat a la terra mateixa quan no l' ha possehida...

L' home, per jo tant, ab lo temps, ha caygut en l' abominable pecat d' ingratitude y ha abandonat a sa mare... Curruas intermitents de gent pagesa han sigut vistas com se dirigian envers la ciutat, sense remordiments, deixant buyda y freda la llar nadiua. La populosa aglomeració urbana, ab lo fals resplendor de sa prosperitat mentida, 'ls ha seduhit. Aquell baf pestilencial de corrupció moral y física que dintre s'hi respira, no 'ls hi ha pas fet por, porque no'n coneixian lo perill, porque no'n temian lo contagi. Tampoch s' han entretingut en considerar que la lluyta per la vida s' hi feya mes difícil, que aquell cert sagell d' un avans material superior, merament extern y superficial, que n'era, per dirho aixís, la tónica, no se havia pas conseguit sense grans sacrificis, sense la im-posició de la tirania dels mes forts y dels mes richs sobre dels més débilis y més pobres, que treballan pels altres y en holocaust a sas comeditats. Tampoch han volgut veure que, apartantse de son camp d' activitats natural y anant a la ciutat a convertirse en los menos, resultavan un element exòtich en la urbe, susceptible no més que d' explotació.

L' home del camp, donchs, ha volgut apartarse a gratscient de la montanya. Ha volgut allunyar-se de la llar que donava escalf a sas tradicions de familia y de classe. S' ha negat (l'úsl...) per sa plana voluntat a seguir respirant aquell sanítós ayre sadollat de santa llibertat, embalsamat pel aroma de las flors boscanas, símbol de salut y d' independència,

que arren oneja per las comarcas rurals. Ha desconegut que allí ahont va neixr es ahont s' hi sentia la verdadera vida natural, aquella vida gayrebè paradisiaca que neix de la con-penetració de las necessitats y dels desitjos del home ab lo medi ambient que l' rodeja, ab los recursos que li proporciona l' terror que l' sustenta. Y s' ha deixat corpendre pel afal-lach dels convencionalismes verinosos d' una civilisació refinada quinas excelencias, d'altra part, tampoch podia gosar ni compendre... Ell, donchs, s' ha suicidat l' anima.

Pero la ciutat li ha escupit en plé rostre las consecuencias de son erro y d' aquesta singular manera, la mare terra s' ha vist venjada.

Si, pel dessobre de las massas proletarias, pel dessobre del gran número de individuos de las classes mitjas que treballan y que pen-san, pel dessobre dels anónims, las classes socials ociosas, segons frase d' un sociòlech modern, aquellas demés classes tal vegada activas pero no pas productoras, (la burgesía adinerada que dona treball als demés encara que ella propiament no treballa, la aristocracia de la sanch y del capital, la inútil burocracia), s' han aixecat dominants y obsorren-tas, invocant sos interessos, fent prevaldre sa forsa, anorreant a tothom baix lo pes de sa influencia tan mal anomenada *directora*. Y al darrera de tots aquets elements la tayfa dels politicayres d' ofici, la oligarquia nascuda del predomini del militarisme situats en lo pinácul del edifici social, fuet en má, han aumentat ab son obligat concurs lo número incalculable dels parasits del Travall.

Y tot aixó ha passat en mérits no més que de la forsa que dona als prepotents la con-centració de sos medis en la aglomeració ur-bana. Es la terra y solzament la terra, donchs, la que pot tornar la independència moral a cada home. Ella ha de ser la que redimeixi al proletari, la que desarmi al explotador y al rich, la que aturi al politicayre en sas empre-sas de desnaturalisació dels yers sentiments dels pobles, la que anuli al militarisme, la que restableixi la equivalencia originaria d' aptituts entre 'ls homes, la que imposi l' reg-ne de la Veritat...

La terra, si, miréuvos!... Es ampla, molt ampla, sense límits... Ella, mare amorosa de tota la Humanitat que acobla sobre sa super-ficie fértil, se mostra sempre prou pródiga, prou generosa de sos dons en favor de tots aquells que envers ella acuden suplicantli so-cors. Ella 's r-torna ben be cent per deu a tots los que la treballan. Ella aixeca y con-forta ab l' esclat de sas sobiranas forsas a tots los que, en altra apelació suprema, d' ella esperan la redenció de sa miseria Y l' home, nou Anteo que després de caygut per terra s' redressava sempre ab més forta alenada, triomfa, prou satisfet de son esfor, cada ve-gada que s' posa en non contacte ab ella, tant si es que ha fecondat ab la suor de son front la humil llevor llensada dintre del solch obert per la ferrada rella, com si es que, per ventura, s' ha llensat a escorcollar las entra-nyas riquíssimas y recónditas del planeta ar-mat ab lo picot d' acer del minayre.

Tornéu, per lo tant, fills del Travall, vostre esguart vers la terra. Desfén lo camí fet en un jorn de bojeria cap a la ciutat. Conféu la redempció de vostra mínima condició social a la sagrada Agricultura, primera industria. Comenséu are, a la inversa, l' *éxodo* famés que consumären temps enrera abandonant lo camp.

Y aquesta evolució *regressiva* de la que n' he vist la proximitat, de la que n' he sentit la evidencia, de la que jo mateix n' he expe-riimentat la necessitat moral en presència del espectacle que presentavan en contrast viu, a mon entorn, la Terra que revifa y la ciutat que mata, la Agricultura que crea y la Indus-tria que desnaturaliza, l' ayre lliure que em-balsama la respiració y l' baf de la populosa urbe que ofega, la Naturalesa que 'ns fa a tots forts y richs y 'ls convencionalismes de la Societat que 'ns tiranisan y que 'ns empo-breixen; aqueixa evolució, serà la única que,

redimintnos del pecat d' ingratitude comès per l' home envers sa mare Terra, podrá resta- bllir en lo possible las condicions de la vida natural y evitará moltes expoliacions socials per a demá, tot tornant, com diu Archille Loria, al proletariat d' avuy la *propietat sufi-cient*, medi per excelencia de desarmar al Ca-pitalisme, medi, afegim nosaltres, d' arrelar al home en aquell terror ahont va neixer, de dignificarlo, de restituhirli ab l' amor a sa llar tot aquell valiosíssim tresor de virtuts cívicas y d' aptituts per a l' treball que alhora varen arrebassarli del cor y de la pensa l' indiferentisme per a tot lo gran y bo, l' uni-formisme nivellador y cosmopolita, lo conven-cionalisme enervant, l' utilitarisme miserable y materialista que 's respira aquí, a la ciutat, focó de corrupció moral.

MANUEL XUCLÁ MAURICIO.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 6 de Juny de 1903

Naixements

Marián Mari Matas.—Maria Prous Tous.
—Joseph Carbonell Vicens.

Matrimónis

Jaume Bartolí ab Dolores Prats.—Fran-cisco Miralles ab Cinta Rams.—Manel Casa-gualda ab Francisca Plana.—Pedro Olesti ab Maria Soto.

Defuncions

Miquela Gonzalez, 68 anys, Hospital Civil.
Francisca Puig Puig, 17 anys, Jesús 10.—
Maria Rosa y Joan Fontanilles, 4 anys, Bai-xa Sant Joseph 5.—Ramón Mestres Andreu, 8 mesos, Elias 37.—Rosa Borrell Sedó, 60 anys, Font 14.—Josepha Cavallé Llauredó, 6 mesos, Castelar 40.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Sabi
Sant de demá.—S. Salsitjá
Surt lo SOL a las 4 h. y 17 m. y s' pon a las 7 h. 22 m.; surt la LLUNA a las 5 h. 1 m. y s' pon a las 2 h. 50 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimars, Tarragona.—Dimecres, Valls.—Dijous, Ven-drell y de Espuga Francolí.—Divendres, Cor-nudella, Montblanch y Tarragona.—Disapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

CRÓNICA DE BARCELONA

6 de Juny.

Al Ateneu Barcelonés s' están ultimant los preparatius, y 's comensan a circular invita-cions per a la vetllada necrológica que dita Societat dedica al príncep de la lirica cata-lana, Mossén Cinto Verdagué, la que tindrà efecte lo próxim demecres, dia 10 del actual, en que compleix un any de sa defunció, uni-versal y profundament sentida.

Tenim entés que en dita vetllada lo distin-git Mestre en Gay saber don Francisco Ma-theu, y l' conegut literat don Lluís B. Nadal llegirán travalls biográfics del eminent poe-ta, y al propi temps se donarán a coneixer composicions inéditas del mateix, galantment cedidas a dit fi per los senyors Viadas y Bus-quets y Punsat.

***

Las Juntas Consultiva y Directiva del Fo-ment del Travall Nacional se renniren lo di-jous passat, baix la presidencia de don Lluís Ferrer-Vidal y Soler. En aquesta sessió, con-vocada al objecte d' estudiar un projecte d' inteligencia y aliansa sobre l' Foment y las Corporacions industrials, agrícolas, económi-cas y comercials catalanas, establertas fora de Barcelona, foren llegidas las bases que per a lograr dit objectiu havia redactat una penencia composta dels senyors Ferrer, Pons, Marqués, Carbonell, Basté y Durán. Aques-tas bases fixan alguns principis generals en-caminats a facilitar que 'ls productors, cata-lans s' organisin de manera que en totas las

cuestiones que sean d' interés per a la produc-ción nacional, en qualsevolga de sas manifes-tacions, puguin exercir la influencia per medi d' una rápida y decidida acció colectiva.

Explicat l' alcans de las bases, pel senyor President, y donat compte de que s' havian adherit al pensament importants Societats de Girona, Lleyda, Sabadell, Tarrassa, Tarrag-ona, Reus, Vendrell, Vilafranca, altres po-blacions, las Juntas Consultiva y Directiva aprovaren per unanimitat lo projecte y acor-daren se convoqués a una reunió a las enti-tats que han acceptat en principi la idea y a las que per indole venen cridades a segun-daria.

Acabada la sessió de las Juntas Consulti-va y Directiva del Foment del Travall Na-cional, va rennirse en sessió ordinaria la úl-tima de ditas Juntas, per a pendre acorts re-ferents al régim interior de la Societat.

A n' aquesta sessió se llegí ademés una carta del senador per la provincia de Barce-lona Excm. senyor don Joan Puig y Saladri-gas, oferintse en tal concepte al Foment, y l' senyor President referintse a la reunió de Madrid de la Junta d' Aranzels cridada a re-soldres entre altres assumptos la concessió de la admissió temporal dels blats doná comp-te de que estimant la mida de caracter ur-gent, havia cregut convenient remetre a Ma-drid lo següent telegrama:

"President Junta Aranzels.—Madrid.—Lo Foment del Travall Nacional, que sempre ha defensat y defensa 'ls interessos de l' agri-cultura, se creu seguir cumplint aquest deber al elevar a V. E., ab ocasió de discutirse la admissió temporal del blat, son lleal parer de que es de estricta justicia evitar la total ruina de la industria farinera d' exportació otor-gantli ventatjas que gosa a totas las nacion europeas, ja en forma de primas a la expor-tació, ó, en son defecte, de la citada admissió temporal que hi ha establerta; tenim la segu-retat que no ha de perjudicar interessos lle-gítims de la agricultura patria.—Lluís Ferrer Vidal."

Acabada la lectura del anterior telegrama y aprobada la conducta del senyor President per la Junta Directiva, se va rebre un tele-grama procedent de Madrid que fou llegit al acte y que diu lo següent:

"Lluís Ferrer y Vidal, President del Fo-ment del Travall Nacional. Després de llarga y penosa discussió en la que ha defensat ad-missió temporal del blat, s' ha rebutjat per 21 vots contra 3, votant a favor Borrell, Prie-to y Canles y jo.—Cornet y Mas,."

***

Una comissió del Circol de la Unió Mercan-til, visitá ahir al Governador manifestantli que no poden concedir lo tancament dels es-tabliments a las vuyt del vespre, com dema-nan los dependents, per ser molt difícil uni-formar los interessos de tots los comerciants, per quina causa havian acordat que cada hū tanqués a la hora que li convingui. Demana-ren al Governador que 'ls protegís si intenta-van ferlosshi coaccions, cosa que prometé lo senyor Rothwoss.

CANSO DE JUNY

Deu!

Aném pe l' camp, m' aymia
anemhi sens tardar;
la espiga ja rosseja,
ja casi es madú l' blat.

Anemhi á nriagarnos
d' amor y ditxa y pler,
l' un sempre vora l' altre,
mon cor a frech del teu
pera senti amorosos
los forts y vins batéchs
que donan, per' juntarse,
per sempre, fins al Cell

Anemhi hermosa meya,
anemhi sens tardar
que si esperém la séga
ja pert tot son encant

Ja hi som; quin goig que dona aquest hermós esplet de rosellas encanes que floreixen arreu. Vull ferne una corona, posarla en ton capet y sagellarla ab joya ab dols y tendre bes.

Aixó es tot quant volia; tornemse'n cap avall, si es prou róssa la espiga si'l blat es madur ja, segadors a la feynal amunt! bon cop de fals!

JOSEPH PUJADAS y TRUCH.

“LLIGA CATALANISTA,”

Se convoca a tots los socis de la casa a la junta general ordinaria que tindrà lloch lo prop vinent diumenge dia 7, a las 3 de la tarde en la sala d'actas d'aquesta “Lliga.”

En dita reunió haurà de procedirse a la renovació total del C. D.

Reus, 5 Juny de 1903.— P. A. del C. D.—

Lo Secretari, Andreu Anguera.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 6 de Juny de 1903, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Table with 6 columns: Horas de observació, Barómetro aneroides, Gran d'humiditat, Pluja en 24 horas, Aigua evap. en 24 horas, Estat del Cel. Rows for 9 and 15 hours.

Table with 6 columns: Hora de observació, TEMPERATURAS (Máxim, Mínim, Ter. sup.), VENT (Direcció, Clase), NUVOLS (Cantit). Rows for 9 and 15 hours.

CRONICA

Las comedias en un acte “Las codornices,” y “Tocats de l'ala,” y la sarsuela també en un acte “El gorro frigio,” se representarán aquesta nit a la societat “El Brinco.”

S'ha declarat incompetent lo Ministeri de la Governació pera entendre en un recurs de pesos y mesuras promogut per l'alcalde de Tortosa y altres ab lo venyor Margenat.

S'ha concedit l'indult al prófugo de Pobla de Montornés Rafel Ibern y Orpinell del reemplás de 1897.

En l'elegant rafal de la concorreguda societat “Le Trianon,” se celebrarà aquesta tarde a las quatre un ball amenisat per la aplaudida “Banda Municipal.”

Promet veurers molt concorregut.

La direcció general del Tresor ha dictat una disposició recordant la ordre del mateix centre, en que 's prohibeix terminantment la reventa de bitllets de la loteria nacional. La direcció encarrega que 's dongui un serio cumpliment a aquesta prohibició.

Aqueixa nit de nou a dotze se celebrarà un gran concert en lo Cafè del Teatre Circo, quin execució está a càrrech d'un Quinteto compost dels renombrats professors senyors Anguera, (Baritono); Pallejá, (Violí); Fort, (Viola); Pujol, (Violonchelo); Fusté, (Contrabaix); y Planás, (Piano); ab lo següent Programa:

- “Agua azucarillos y aguardiente,” (Pas doble) Chueca.
“La Tempestat,” (Monoiech), Chapí.
“Non e ver,” (Romansa), Mattei.
“La Favorita,” (Aria), Donizetti.
“El Juramento,” (Romansa), Guzmán.
“Cavalleria Rusticana,” Mascagni.

La Gaceta publica una real ordre, en la que

se senyala com a tipo mitj del cambi pera aquesta quinzena de Juny lo de 36'21 per 100.

Aquesta tarde se farà tiro de colom y gallina a las vehinas platjas de Salou. Pera complaure al públich sortirà de l'Arrabal de Robuster un tren a tres quarts de tres y un altre a tres quarts de quatre, retornant a dos quarts de sis y a las set.

La suscripció oberta per la societat “Centro de Lectura,” a favor de las victimas del llamentable succés ocorregut en la pirotecua Espinós, ascendeix a 260 50 pessetas.

Don Francisco Arbó Panés, segon tinent de la comissió liquidadora del regiment infanteria d' Isabel la Católica, resident a Lleyda, demana al soldat que fou d'aquell regiment Joan Adet Ballester, natural de Porrera en aquesta provincia.

S'ha concedit una subvenció de mil pessetas al Centre d'associacions obreras de Tortosa.

Per consums se recandaren en lo dia de ahir pessetas 1007'29.

Un dels aconteixements mes notables d'aquets temps, es l'invent del “Procediment Indio” del apotecari Pascual, exquisit producte que toona 'ls cabells blancs del color que s'han tingut a la juventut, sens que perjudiqui en lo mes minim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C. - BARCELONA

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals Ha traslladat son despax a la cambra de Sant Joan, número 30-3er. TARRAGONA

FINALMENT JOH LECTORS!

Podem anunciar que ha sigut vensut lo terrible mal venereo y sifilitich. Pera detalls llegeixis en 4.ª plana, “Milagrosos confits ó Injecció anti-venereo y Roob anti-sifilitich CONSTANCI.

Secció comercial

J. MARSANS ROE Y FILLS

REPRESENTANT, E. CABRÉ GONZALEZ Carrer Santa Ana, 19.

Cotissació a Barcelona a las 16 d'ahir

Table with 4 columns: Interior, Amortisable 5 p, Colonial, Mercantil, Norts, Alicants, Orenses, Obs. Fransa 2 1/2, Id. Almansa 5 0/0, Id. Id. ayg. Values for BARCELONA, MADRID, PARIS.

Ordres de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d'or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Table with 4 columns: Interior, Colonial, Orenses, Norts, Alicants, Vitalici V. Values for CUBAS, ALMANSA, ORENSE, MADRID.

PARIS MADRID

Exterior Interior 77'25

— GIROS —

Table with 4 columns: Paris, Londres, Exterior, Portugués, Rio Tinto, Norts, Alicants. Values for TELEGRAMA DE PARIS.

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d'ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with 4 columns: Lloc, Ops., Diner, Paper. Rows for Londres, Paris, Aix 8 0/0, Amberes, Marsella, Perpignan, Hamburgo, Cambi anterior de Valors locals.

Table with 4 columns: Valor, Gas Reusense, Industrial Farinera, Banc de Reus de Descomptes y Prestams, Manufacturera de Coques, C. Reusense de Tránsito, C. Reusense de Tránsito privilegiadas, Electra Reusense, Manicomio de Reus.

ANUNCIS PARTICULARS

ANUNCI

Jaume Fochs, Contratista d'obras, ha traslladat son domicili al carrer Major, núm. 15. Reb los encarrechs al Cafè del Circol.

SE VEN

Se cedirà a un preu módich una magnífica casa de camp y aprop de 4 jornals de terra, a mitj hora d'aquesta ciutat. Està plantada de garrofers, olivers y abundant en arbres fruiters, posseix pou ab aygua abundant y cinia y sis horas d'aygua setmanals d'una abundant mina.

Los avellaners y demás arbres fruiters son plantats de 6, 7 y 8 anys enrere. Pera informes en aquesta Redacció.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta impremta.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CENTRE DE LECTURA

Anunci

En sessió d'ahir la Junta de Govern d'aquesta societat acordà que 'ls que desitjin ingressar com a socis de número de la mateixa, puguin efectuarho sense satisfes los co-

rresponents drets d'entrada, durant tot lo próxim mes de Juny.

Lo que s'anuncia pera coneixement dels seuyors socis y del públich en general.

Reus 31 de Maig de 1903.— P. A. de la J. de G.— Lo Secretari, V. Torrents y Fontuny.

CLINICA DE MASSATJE

DE P. DURÁN, METJE-CIRUJIA

Carrer Oset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presb.—Beus.

Ab lo massatge manual y vibratori s'obtenen rápidas y orpendients curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (lumat), Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Euteralgia, Sciática, Corea (ball de San Vico), Ataxia locomotrin, Tremolor en las mans dels escriptors, etc.

Generals.—Anemias, Clorosis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencies de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

EMILI ANGLÉS

Recader de Reus a Barcelona

y de Barcelona a Reus

Ofereix al públich sos serveys y reb los encarrechs a Reus en son domicili, carrer Santa Ana 28, 1er. 2da., a la guarnisioneria del successor de don Miquel Ventura, plassa de Prim núm. 6; cantonada al carrer de Marian Fortuny y a la don Joseph Baldrich, carrer de Sant Joan número 20. A Barcelona carrer del Carme 38 y Balmaes 65.

COTXES FÚNEBRES

EN VENTA

Ni ha de 1ra., 2na., 3ra., 4ta. y 5ta. classe ab tots sos adornos necessaris.

Pera informes en aquesta Ciutat, Arrabal de Sant Pere número 24, entressol.

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d'ensaigs literaris d'en Hortensi Güell.

2 PSESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitució y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents a Madrid, qu'hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.—MADRID.

TELEGRAMAS

Madrid 6.

Lo Pare Sant gravissim

Comunican de Roma que hi regna gran moviment al Vaticá.

Lo Pare Sant está gravissim y mor per consunció.

Aixó s'amaga al públich, pero 's tem un próxim desenllás.

L'impresió que a Roma han produhit aquestas noticias es grandissima.

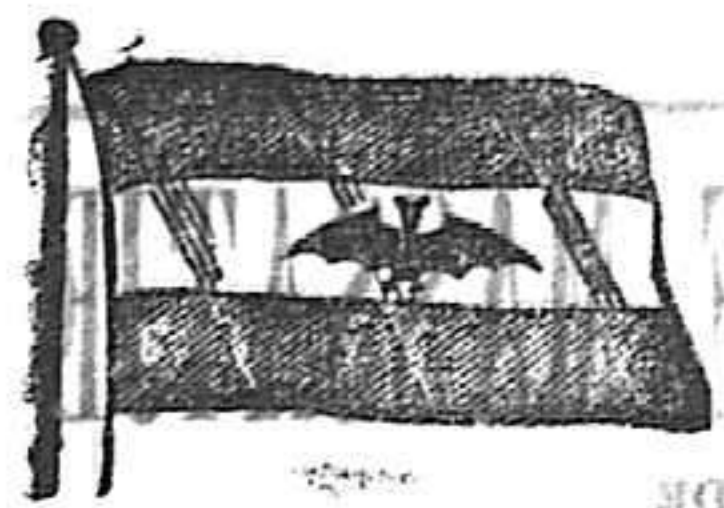
Contestació al Missatge

Se creu que la contestació al Missatge quedará aprovada vinent.

IMP. CARRERAS Y VILA,

Companyia valenciana de navegació

LÍNEA REGULAR DE GRANS Y RÁPITS VAPORS ENTRE ESPANYA Y LAS COSTAS DE FRANCIA Y ITALIA
VAPORS DE LA COMPANYIA: SAGUNTO, JÁTIVA, ALCIRA, CABAÑAL, GRAO, MARTOS Y DENIA
 Surtidas fijas y semanales del port de Tarragona pera MARSELLA y GÉNOVA los dimars de cada setmana ab escala quinzenal á LIORNA.

Servey setmanal pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva tots los dijous.—Viatjes extraordinaris á Marsella y Costa de Italia.—Luxosas cambras.—Llum eléctrica

Se atmetpa ssatje y carga á fletes reduits.—Se atmet carga ab flete carregat y coneixement directe pera New-York, Boston, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, etc., ab trasbord á Génova y Argel ab trasbord á Alacant.

Agent: **DON ROMÁN MUSOLAS**, carrer de Apodaca, 38.— Teléfono núm. 34.—TARRAGONA

Angelo Costanzi
 Diputació, 435, etl. Barcel.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats mélicas, després d'una llarga experiéncia, s'han couvensut y certifiat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fuix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 días los estrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas, no hi ha medicament més milagrós que ls CONFITS é Inyecciones Costanzi.

També certifiican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilitica ó herpética*, en vistade que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis y herpes*, sino que extren los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati Costanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per medi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos y era'is qui no vulgan usar inyecciones, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en todas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Jarpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas, mélicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres á las 12.

TALLER DE CAMISERIA DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras bona camisas, paraigues, sombrillas, castons, petacas, ciguarreras, carteras, tergeters, moneders, poquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsetets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en artars, capellas, templetos, columnas, reclinatoris, adornos y detalles arquitectórichs y escultórichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartró-pedra de todas midas y models.

PREUS REDUHITS

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos

Especial pera vinyas á 13 pts.

Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE JUNY DE 1903

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 de Juny directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y rápit vapor francés

ALGERIE

LÍNEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 11 de Juny pera Santos, Montevideo y Buenos Aires lo grandioso y acreditat vapor francés

ITALIE

Consiguataris á Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

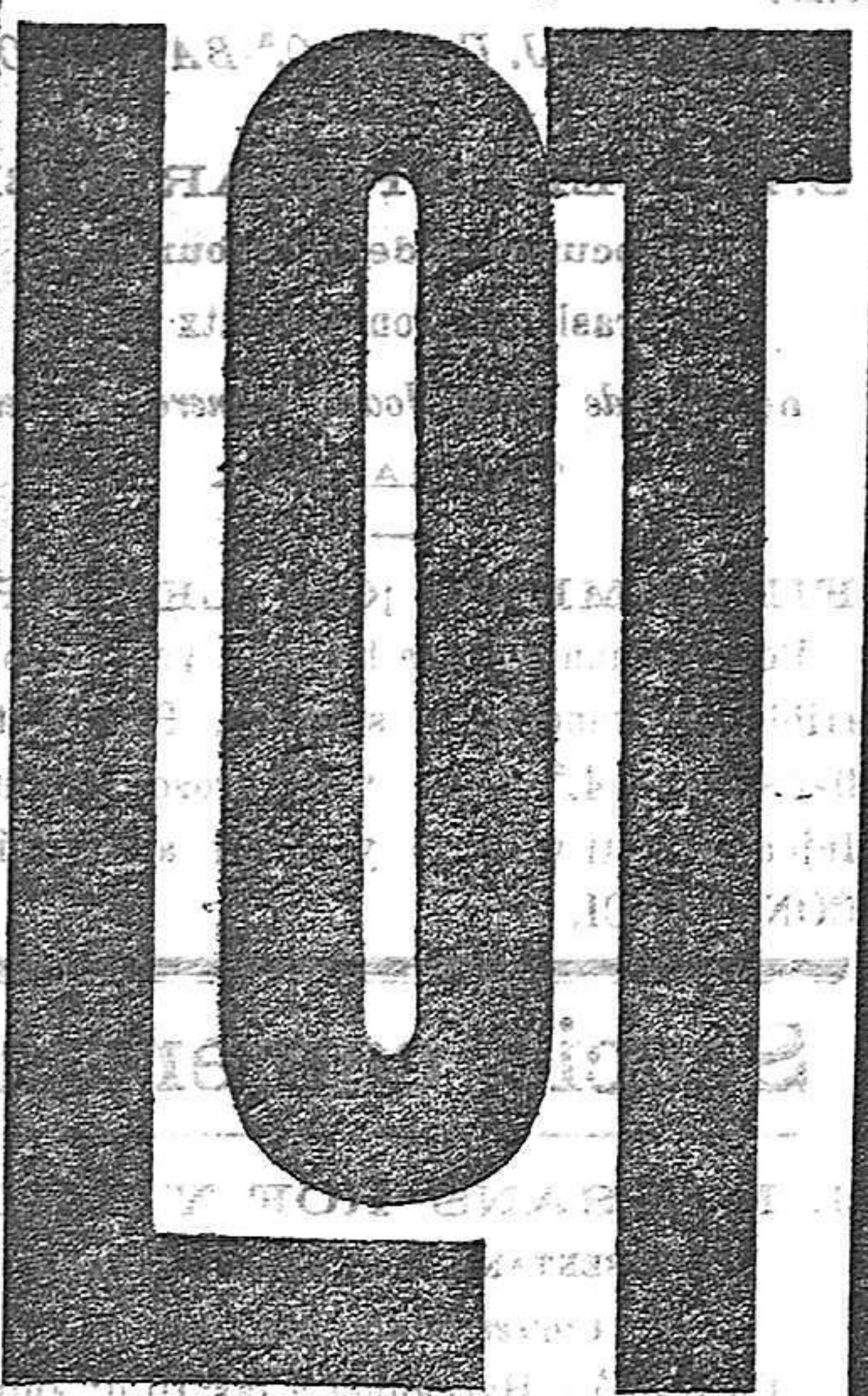
APERITIU-CORROBORANT

Tónich-febrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.

BARCELONA

Única casa productora pera la exportació á America

SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
 Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
 Los pedidos, aixi per Espanya com pera América, deuben dirigirse á The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.

Certificat núm. 9.099

Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia.

Certifico: Que desde fa dos mesos vinch formulant l' Elixir Verdi, havent obtingat molt favorables resultats, especialment en una dona casada de nou que venia sufrint una pertinás gastralgia, conseqüencia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pérdida de forsas, continuu estrenyiment y conatants desvaneyments.

Ab l' ús de tres pots d' Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona.

Lo que tinch lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estímulo dels pacients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.
 Se ven en todas las farmacias
 PREU 2 PESSETAS

MÁQUINAS SINGER PERA COSI

SUCURSAL

Demaneu lo catalech ilustrat que 's dona franch

SUCURSAL

á Tarragona

Recomaném la máquina bobina central pera treballs artístichs y us doméstich.

á Tortosa

Rambla de S. Joan 41.

SUCURSAL A REUS MONTEROLS 40

Angel, número 14

No equivocás, Monterols 40!

LA GRESHAM

COMPANIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituít lo diposit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.